

مشخصات طرح

دوره نهم - سال اول

شماره ثبت:

۲۲۳

شماره چاپ:

۴۲۹

تاریخ چاپ:

۱۳۹/۱۱/۱۵

به نام خدا

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح تعیین تکلیف دوره‌های آموزشی تربیت بهورز وزارت بهداشت،

درمان و آموزش پزشکی»

مقدمه

بیشک راه‌اندازی شبکه مراقبت‌های بهداشتی در کشور از جمله موفقیت‌های کشور در ایجاد و سازماندهی مراکز ارائه‌کننده خدمات است. بخشی از دستاوردهای نظام سلامت در دوران بعد از انقلاب، مستقیم یا غیرمستقیم متأثر از گسترش شبکه‌های بهداشت و درمان کشور و تلاش کارکنان این شبکه‌ها، به‌ویژه بهورزان است.

جمعی از نمایندگان با استناد به برخی دلایل مبنی بر عدم تناسب میزان خدمات ارائه شده و مزایای دریافتی توسط بهورزان، طرح یک‌فوریتی تحت عنوان «تعیین تکلیف دوره‌های آموزش تربیت بهورز وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» را به مجلس ارائه کرده‌اند که در ادامه به بررسی آن پرداخته شده است.

موارد مطرح شده در طرح

در ماده واحده این طرح، امتیازات زیر برای بهورزان در نظر گرفته شده است:

۱. دو سال دوره آموزش بهورزان به سنوات خدمتی اضافه و در زمان بازنشستگی لحاظ گردد،
۲. شغل بهورزان جزء مشاغل سخت و زیان‌آور محسوب شود،
۳. دوره تربیت بهورز معادل یک مقطع تحصیلی محسوب گردد،
۴. وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌توانند رشته بهورزی را در دانشگاه‌ها ایجاد و زمینه ادامه تحصیل بهورزان را فراهم نمایند،
۵. هزینه‌های ناشی از اجرای طرح، در سال جاری از محل درآمدهای اختصاصی وزارت بهداشت تأمین و در سال‌های آتی در بودجه سالیانه کل کشور پیش‌بینی شود.

بررسی کارشناسی طرح

مزایای طرح

۱. همان‌گونه که در مقدمه توجیهی طرح نیز آمده است، بهورزان از اولین نیروهای زحمتکش حوزه سلامت هستند که خدمات آموزشی، ترویجی و بهداشتی را در سطح روستاها ارائه می‌نمایند. بهورزان خدمات قابل توجهی را در روستاها ارائه می‌کنند. این طرح در پی ایجاد بستر قانونی لازم برای در نظر گرفتن برخی امتیازات استخدامی برای این عزیزان است.

نام دفاتر:

مطالعات اجتماعی

مطالعات حقوقی

مطالعات اقتصادی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۱۰۱۲۸۳۷

تاریخ انتشار:

۱۳۹۱/۱۲/۵

۱. مغایرت با ماده (۱۰۵) قانون مدیریت خدمات کشوری

در ماده واحده این طرح آمده است که دو سال دوره آموزشی بهورزان به سنوات خدمتی آنها اضافه و در زمان بازنشستگی منظور گردد. در صورتی که براساس ماده (۱۰۵) قانون مدیریت خدمات کشوری منظور از سابقه خدمت برای بازنشستگی، آن مدت از سوابق خدمت کارکنان است که در حالت اشتغال به صورت تمام وقت بوده و کسورات مربوطه را پرداخت نموده یا می نمایند و همچنین در تبصره این ماده آمده است که مدت خدمت کارکنانی که در ابتدا یا حین خدمت به تحصیل مقاطع رسمی و آموزشی یا معادل آن اشتغال می یابند و از مزایای تحصیلات مربوطه بهره مند می شوند جزء سابقه خدمت برای بازنشستگی منظور نمی گردد. بهورزان نیز در طی این دو سال فقط کمک هزینه تحصیل دریافت می کنند و مستخدم دولت محسوب نمی شوند، لذا بر این اساس، دوره های آموزشی بهورزی نیز نمی تواند جزء سنوات خدمت محسوب شود و تصویب این طرح به منزله اصلاح قانون مدیریت خدمات کشوری است.

۲. عدم نیاز به قانونگذاری

الف) در تبصره «۱» آمده است که شغل بهورزان جزء مشاغل سخت و زیان آور محسوب گردد. در صورتی که براساس ماده (۷۶) قانون تأمین اجتماعی مصوب سال ۱۳۵۴ و اصلاحات بعد از آن، تعیین مصادیق مشاغل سخت و زیان آور به عهده هیئت وزیران است و ضرورتی به قانونگذاری نیست، لذا وزارت بهداشت در صورتی که تشخیص دهد شغل بهورزی مصادیق مشاغل سخت و زیان آور را دارد، می تواند رأساً اقدام نماید.

ب) در تبصره «۳» پیشنهاد شده است که رشته بهورزی در دانشگاه ها ایجاد شود تا زمینه ادامه تحصیل بهورزان فراهم شود. براساس قانون اهداف، وظایف و تشکیلات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تصویب رشته های دانشگاهی براساس اعلام نیاز دستگاه های اجرایی و دانشگاه ها به عهده شورای عالی گسترش آموزش عالی است و ضرورتی به قانونگذاری ندارد.

ضمن اینکه این اقدام مقدمات مهاجرت بهورزان را از روستاها به شهر فراهم می کند و موجب بروز مشکل در تأمین منابع انسانی شبکه های بهداشتی - درمانی خواهد شد.

۳. مغایرت با اصول هفتادوپنجم و پنجاه و دوم قانون اساسی

باید در نظر داشت که در صورت تصویب چنین طرحی، ابهاماتی از جمله ضرورت تغییر حکم بازنشستگی بهورزان بازنشسته قبل از تاریخ تصویب طرح نیز به وجود خواهد آمد و محاسبه دوره آموزش بهورزان به عنوان سابقه خدمت، مستلزم پرداخت حق بیمه یا کسور بازنشستگی دوران مذکور اعم از سهم بهورزان یا دستگاه متبوع آنان می باشد، لذا تصویب طرح موجب تحمیل بار مالی به دولت و مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی است.

براساس رویه شورای نگهبان، متن تبصره «۴» مبنی بر اینکه اعتبار مورد نیاز برای اجرای قانون در سال های آینده در بودجه سالیانه کل کشور پیش بینی می گردد مغایرت با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی را مرتفع نمی سازد چراکه محل مصرف درآمدهای اختصاصی وزارت بهداشت در سال جاری به موجب قانون بودجه سالیانه مشخص شده است و لذا پیش بینی اینکه منابع ناشی از اجرای طرح از محل درآمدهای اختصاصی وزارت مزبور تأمین می شود نمی تواند طریقه تأمین هزینه جدید محسوب گردد و مغایر اصل پنجاه و دوم قانون اساسی مبنی بر تهیه لایحه بودجه توسط دولت تشخیص داده می شود.

۴. ابهام در ارائه مدرک تحصیلی (تبصره «۲»)

با توجه به اینکه مقاطع تحصیلی محدود و معین می‌باشد، لذا چنانچه براساس تبصره «۲» بخواهیم دوره آموزش بهورز را یک مقطع تحصیلی تلقی کنیم باید جایگاه آن در مقاطع تحصیلی شناخته شود، یا به عبارت دیگر با یکی از آنها همپراز گردد و این امر در همین طرح نوشته شود.

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهاد

براساس قوانین موجود، موارد قید شده در این طرح از جمله تصویب رشته تحصیلی جدید، تشخیص مصادیق مشاغل سخت و زیان‌آور در حیطه اختیارات هیئت دولت و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است و تصمیم‌گیری در این موارد نیاز به قانونگذاری ندارد، لذا در صورت تشخیص وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به ضرورت چنین امری می‌تواند، رأساً اقدام نماید.

لذا رد کلیات طرح مطرح است و پیشنهاد می‌شود که برای ادامه تحصیل بهورزان در یکی از رشته‌های تحصیلی موجود و مرتبط با شرح وظایف آنها تسهیلاتی از قبیل سهمیه در آزمون ورودی رشته‌های تحصیلی مذکور، در نظر گرفته شود که در این صورت طرح فعلی جوابگو نمی‌باشد.

درخصوص ماده واحده نیز به لحاظ ضرورت تأمین اعتبار منابع مالی مورد نیاز، نیاز به ارائه لایحه از طرف دولت به مجلس است.